

POSTANOWIENIE

Dnia 17 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski (przewodniczący)

SSN Kazimierz Klugiewicz (sprawozdawca)

SSN Piotr Mirek

w sprawie **A. M.** ,
w przedmiocie prawnej dopuszczalności ekstradycji,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 17 czerwca 2020 r.,
wniosku obrońcy ściganego o wznowienie z urzędu postępowania,
zakończonych postanowieniem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 10 lipca 2019 r., sygn. akt II AKz (...),
utrzymującym w mocy postanowienie Sądu Okręgowego w S. z dnia 10 czerwca 2019 r., sygn. akt II.Kop.(...),

p o s t a n o w i ł:

stwierdzić brak podstaw do wznowienia postępowania z urzędu.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w S. postanowieniem z dnia 10 czerwca 2019 r., sygn. akt II.Kop.(...), na podstawie art. 3 ust. 2 Porozumienia o ekstradycji między Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki, podpisaną w W. w dniu 25 czerwca 2003 r. (Dz.Urz.UE.L Nr 181, s. 27), art. 1 Umowy z dnia 10 lipca 1996 r. między Rzeczpospolitą Polską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki o ekstradycji (Dz.U. z 1999 r., Nr 93, poz. 1066 ze zm.), art. 1 Umowy z dnia 9 czerwca 2006 r. między Rzeczpospolitą Polską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki, dotyczącą stosowania umowy między Rzeczpospolitą Polską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki o ekstradycji (Dz.U. z 2010 r., Nr 77, poz. 501), stwierdził prawną dopuszczalność wydania organom Stanów Zjednoczonych Ameryki obywatela Republiki Litwy A. M. w celu przeprowadzenia przeciwko niemu postępowania karnego w sprawie karnej

10-20542, które to zarzuty w dniu 23 marca 2011 r. wniesiono do Sądu Okręgowego USA Wschodniego Okręgu M..

Powyższe orzeczenie zostało zaskarżone przez obrońców ściganego. Adw. P. Ś., podnosząc zarzut obrazy prawa procesowego, która miała wpływ na treść rozstrzygnięcia (art. 604 § 1 pkt 2 k.p.k., art. 604 § 1 pkt 5 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k., art. 7 k.p.k.), wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Adw. J. H., podnosząc zarzuty naruszenia prawa procesowego (art. 604 § 1 pkt 4 k.p.k. w zw. z art. 615 § 2 k.p.k., art. 604 § 1 pkt 5 k.p.k., art. 604 § 1 pkt 7 k.p.k. i art. 9 ust. 3 ww. umowy między Rzeczpospolitą Polską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki o ekstradycji) wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia przez stwierdzenie prawnej niedopuszczalności wydania obywatela Litwy A. M. organom wymiaru sprawiedliwości Stanów Zjednoczonych.

Sąd Apelacyjny w (...) postanowieniem z dnia 10 lipca 2019 r., sygn. akt II AKz (...), utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie.

W dniu 20 listopada 2019 r. Minister Sprawiedliwości wydał postanowienie o wydaniu państwu obcemu osoby ściganej, w wyniku którego A. M. w dniu 18 grudnia 2019 r. został wydany organom wymiaru sprawiedliwości Stanów Zjednoczonych Ameryki.

Pismem z dnia 11 maja 2020 r. obrońca A. M. złożył do Sądu Najwyższego wniosek o wznowienie postępowania, zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 10 lipca 2019 r., sygn. akt II AKz (...), sygnalizując ujawnienie się w sprawie bezwzględnej przyczyny odwoławczej, określonej w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. i art. 114 § 3 pkt 3 k.p.k. w zw. z art. 54 Konwencji Wykonawczej do Układu z S., polegającej na tym, że prawomocne postanowienie kończące sprawę zostało wydane pomimo tego, że postępowanie karne co do tego samego czynu, którego popełnienie zarzucono A. m. , zostało prawomocnie zakończone postanowieniem prokuratora Prokuratury Rejonowej w M. (Republika Litewska) z dnia 25 lipca 2011 r., w przedmiocie umorzenia postępowania w sprawie nr (...). Wniósł o uchylenie obu wydanych w

sprawie postanowień i wydanie orzeczenia o prawnej niedopuszczalności wydania obywatela Litwy A. M. organom wymiaru sprawiedliwości Stanów Zjednoczonych, ewentualnie przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w S. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Wniosek o wznowienie postępowania z urzędu nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 542 § 3 k.p.k., postępowanie wznowia się z urzędu tylko w razie ujawnienia się jednego z uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. Z kolei według akcentowanego we wniosku art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k., niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów oraz wpływu uchybienia na treść orzeczenia sąd odwoławczy na posiedzeniu uchyla zaskarżone orzeczenie, jeżeli zostało wydane pomimo to, że postępowanie karne co do tego samego czynu tej samej osoby zostało już prawomocnie zakończone. W świetle treści powyższych unormowań należy uznać, że przesłankami wznowienia postępowania z urzędu są jedynie tzw. bezwzględne przyczyny odwoławcze, w tym naruszenie powagi rzeczy osądzonej, nie zaś negatywne przesłanki ekstradycyjne, wynikające z art. 604 § 1 k.p.k., czy unormowań zawartych w umowach międzynarodowych. W tym kontekście należy podkreślić, że wynikająca z art. 7 ust. 1 wspomnianej umowy o ekstradycji zasada *ne bis in idem* (podobnie jak ta określona w art. 604 § 1 pkt 4 k.p.k.), dotyczy innego układu procesowego, niż reguła unormowana w art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., a zatem nawet gdyby doszło do jej naruszenia, nie można by mówić o wystąpieniu w sprawie bezwzględnej przyczyny odwoławczej, określonej w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. Czym innym jest bowiem rozstrzygnięcie co do prawnej dopuszczalności wydania osoby ściganej, a czym innym orzekanie w przedmiocie odpowiedzialności karnej za przestępstwo objęte wnioskiem o wydanie. Oczywiste jest, że między tymi dwoma postępowaniami nie występuje tożsamość przedmiotów procesu. Z tego względu umorzenie przez prokuratora Prokuratury Rejonowej w M., postanowieniem z dnia 25 lipca 2011 r., postępowania przygotowawczego w sprawie m.in. przeciwko A. M. i o przestępstwo z art. 216 § 1 k.k. Republiki Litewskiej (k. 82-83), nie stanowiło *idem* względem rozstrzygnięcia przez sądy polskie prawnej dopuszczalności wydania ww. ściganego organom wymiaru

sprawiedliwości Stanów Zjednoczonych. W realiach procesowych niniejszej sprawy o naruszeniu zasady *res iudicata* w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. nie może zatem być mowy. Do uchybienia tej rangi mogłoby dojść jedynie wówczas, gdyby sąd orzekł w przedmiocie prawnej dopuszczalności ekstradycji, pomimo wydania już w tym przedmiocie orzeczenia przez ten lub inny sąd polski.

Już tylko na marginesie wolno zauważyć, że ww. okoliczność była przedmiotem wnikliwych rozważań zarówno Sądu Okręgowego w S. , jak i Sądu Apelacyjnego w (...), natomiast obrona ponownie domaga się weryfikacji trafności zajętego stanowiska w przedmiocie ekstradycji ściganego przez Sąd Najwyższy w postępowaniu wznowieniowym.

Wobec powyższych rozważań, nie stwierdzając innych podstaw do wznowienia postępowania z urzędu, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.